

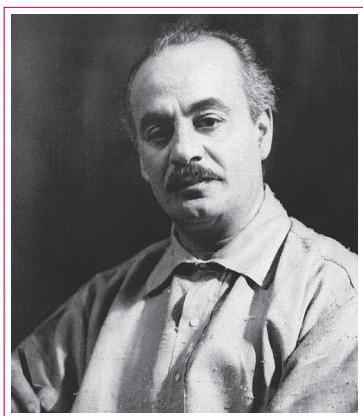
Khalil Gibran

P R A N A Š A S .
P R A N A Š O S O D A S

MEILĖ, BE SAVĖS, nieko neduoda ir nieko nepaima.
Meilė nieko nesisavina ir nenori,
kad ją kas nors savintųsi;
Nes meilei pakanka meilės.

Kahlil Gibran

PRANAŠAS.
PRANAŠO SODAS

Iš anglų kalbos vertė Zigmantas Ardickas

VILNIUS, 2023

VERSTA IŠ

KAHLIL GIBRAN, *THE PROPHET*,
NEW YORK: ALFRED A. KNOPF, 1923

KAHLIL GIBRAN, *THE GARDEN OF THE PROPHET*,
NEW YORK: ALFRED A. KNOPF, 1933

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (N8DB).

KNYGOJE PANAUDOTOS AUTORIAUS ILIUSTRACIJOS
MAKETAVO ERNESTAS VINICKAS

Leidykla VAGA, Gedimino pr. 50, LT-01110 Vilnius

El. p. info@vaga.lt; www.vaga.lt

tel. +370 5 249 8121; faks. +370 5 249 8122

Spausdino UAB BALTO print, Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Tiražas 1500 egz.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Zigmantas Ardickas, 2008, 2015

© Serijos viršelių idėjos autorė Deimantė Rybakovienė

© Leidykla VAGA, 2023

ISBN 978-5-415-02753-8

TURINYS

Pranašas / 7

Laivas grįžta / 9
Apie Meilę / 17
Apie Santuoką / 22
Apie Vaikus / 25
Apie Davimą / 28
Apie Valgymą ir Gėrimą / 33
Apie Darbą / 36
Apie Džiaugsmą ir Liūdesį / 40
Apie Namus / 42
Apie Drabužius / 46
Apie Pirkimą ir Pardavimą / 48
Apie Nusikaltimą ir Bausmę / 50
Apie Įstatymus / 56
Apie Laisvę / 59
Apie Protą ir Aistrą / 62
Apie Skausmą / 65
Apie Savižiną / 68

Apie Mokymą /	70
Apie Draugystę /	72
Apie Kalbėjimą /	74
Apie Laiką /	76
Apie Gėrį ir Blogį /	78
Apie Maldą /	82
Apie Malonumą /	86
Apie Grožį /	90
Apie Religiją /	93
Apie Mirtį /	96
Atsisveikinimas /	99

Pranašo sodas / 115

Pranašas

Laivas grįžta

Almustafa, išrinktasai ir mylimasai, aušra nušvitęs savo dienai, dvylika metų Orfaleso mieste laukė sugrįžtant laivo. Tasai laivas turėjo parplukdyti jį gimtojon salon.

Dvyliktais metais, septintą Ailulo, pjūties mėnesio, dieną užkopė jis kalvon už miesto sienų, pažvelgė jūros pusėn ir išvydo savo laivą, išnyrantį iš miglų.

Tada jo širdies vartai plačiai atsivėrė, ir džiaugsmas nuskrėjo į jūros tolius. Ir užmerkęs akis jisai ėmė melstis sielos tylumoj.

•

Tačiau nuo kalvos nusileidus apėmė jį liūdnumas, ir širdies gelmėse ėmė verpetuoti mintys: „Kaipgi galėčiau išvykti ramus ir be širdgėlos? Juk žaizdota dvasia paliksiu šį miestą.

Daug ilgų skausmingų dienų praleidau tarp jo sienų ir daug ilgų vienišų naktų; o kas gi įstengs išsiskirti su savo skausmu ir vienišumu nesigailėdamas?

Per daug dvasios po smiltelę išbarsčiau šiose gatvėse, per daug mano ilgesio vaikų nuogi klaidžioja tarp šių kalvų, kad pajėgčiau pasitraukti lengva širdimi ir be maudulio.

Juk ne rūbą nusivilkęs numetu šiandien, bet plėšiu nuo kūno savo paties odą.

Ir ne mintį palieku už pečių, o širdį, alkio ir troškulio suminkštintą.

•

Vis dėlto nebegaliu daugiau delsti.

Jūra, kuri kviečia visus, pašaukė ir mane, turiu plaukti.

Nes pasilikęs – nors valandos liepsnoja naktyje – sustingčiau, sušalčiau ir virsčiau luitu.

Mielai su savimi pasiimčiau iš čia viską. Bet kaip?

Balsas negali neštis liežuvio ir lūpų, davusių jam sparnus. Jisai vienas turi ieškoti padangių.

Ir erelis, palikęs lizdą, skrenda į saulę vienas.

•

Nusileidęs į kalvos papėdę, atsigręžė jisai vėl jūros pus-
sėn ir pamatė artėjantį prie uosto laivą, o jo denyje –
jūrininkus, savojo krašto žmones.

•

Džiaugsmas užplūdo jojo širdį, ir jis sušuko:
– Mano pramotės sūnūs, vandens galybių raiteliai,
Kaip dažnai jūs atplaukdavote mano sapnuose!
Dabar štai pasirodote man bundant, ir šis pabudimas –
dar gilesnis sapnas.
Esu pasiruošęs iškelti, ir įkarščio pakeltos manosios
burės laukia vėjo.
Tik dar kartelį įkvėpsiu šio ramaus oro, tik dar kartelį
meiliai pažvelgsiu atgal,
Ir stosiu tarp jūsų – jūreivis tarp jūreivių.
O tu, neaprėpiamoji jūra, nenurimstančioji motina,
Tu vienintelė teiki ramybę ir laisvę upei ir upeliui.
Dar vienas šio upelio vingis, dar viena sraunuma šioje
laukymėje,
Ir ateisiu aš pas tave – beribis lašas į bekraštį vandenyną.

•

Dar iš tolo jis pamatė vyrus ir moteris paliekant savo laukus bei vynuogynus ir skubant link miesto vartų.

Girdėjo juos minint savo vardą ir šūkalojant iš lauko į lauką vienas kitam, kad atplaukia jo laivas.

•

Ir tarė jis sau:

– Ar išsiskyrimo diena taps diena pjūties?

Ar supras jie, kad manasis vakaras iš tikrųjų buvo manoji aušra?

Ką aš duosiu palikusiajam plūgą vidury vagos arba sustabdžiusiajam vynspaudės ratą?

Ar pavirs manoji širdis medžiu, žemai nusvirusiu nuo vaisių, kuriuos galėčiau skinti ir dalyti jiems?

O manieji troškimai ar ištrykš versme, iš kurios galėčiau pripildyti jų taures?

Ar esu ašai arfa, kurią liečia galingojo ranka, arba fleita, per kurią pereina jojo kvėptelėjimas?

Esu tik tylumą ieškotojas, o kokį gi radau tylumose lobį, kad taip drąsiai imuos jį dalyti?

Jei šiandien manoji javapjūtė, tai kokiuos gi laukuos
pasėjau grūdą, kokiais neatmenamais pavasariais?

Jei jau tikrai išmušė valanda pakelti savo žibintą aukš-
tyn, tai ne mano liepsna jį įdegs.

Tuščią ir tamsų pakelsiu savąjį žibintą,
Nakties sergėtojas į jį įpils aliejaus, jisai ir liepsną įdegs.

•

Šitai jis kalbėjo balsiai. Bet daug kas širdy dar liko neiš-
sakyta, nes didžiosios paslapties negalėjo ištarti nė sau
pačiam.

•

Įžengiantį į miestą jį pasitiko visi žmonės ir visi jį vienu
balsu sveikino.

O miesto seniūnai išėjo priekin ir tarė:

– Nepaliki dar mūsų.

Mūsų prieblandoje tu buvai skaistus vidurdienis, o tavo
jaunystė žadino mūsų svajones.

Ne pašalietis esi tarp mūsų ir ne svetys, o mūsų sūnus ir
mylimasai.

Dar neversk mūsų akių alkti tavojo veido.

•

O žyniai ir žynės prašė jo:

– Neleisk, kad jūros bangos dabar mus išskirtų, o metai, tavo prabūti pas mus, liktų vien atminimas.

Tu vaikščiojai tarp mūsų tarsi dvasia, o tavo šešėlis nušviesdavo mūsų veidus.

Labai tave mylėjome. Tik nebyli buvo mūsų meilė ir dengė ją šydas.

Bet dabar ji prabilo visu balsu ir nusimetusi šydą stovi tau priešais akis.

Visada taip buvo – tik išsiskyrimo valandą meilė pamato savo gelmes.

•

Paskui prisiartino kiti ir taip pat ji maldavo.

Bet jis neatsakė niekam, tik nunarino galvą; arti stovėjusieji regėjo ant krūtinės krintant ašaras.

Ir drauge su visais jis patraukė į didžiąją aikštę priešais šventyklą.

•

Ir išėjo iš tos šventyklos moteris vardu Almitra, aiškiaregė.

Jis pažvelgė į ją nepaprastai švelniai, nes tai jinai pirmoji susirado jį, atvykusį į šį miestą, ir juo patikėjo.

O jinai pasveikino jį šiais žodžiais:

– Dievo pranaše, ilgai tu daireis į beribę jūrą, bene išvysi toluomoje savo laivą.

Ir štai tavo laivas jau šičia, ir tu turi išplaukti.

Tu be galo ilgiesi savo atminimų žemės ir savo didžiųjų troškimų buveinės, ir mūsų meilė, aišku, tavęs nespansiančios, o mūsų reikmės nesulaikys.

Bet meldžiame, kad iki iškeldamas bylotum ir patikėtum mums savąją tiesą. O mes perduosim ją savo vaikams, tie – saviesiems, ir tiesa nepražus.

Iš savo vienatvės tu žvelgei į mūsų dienas, budėdamas klauseisi, kaip per miegus mes verkėm ir juokėmės.

Todėl atverk mus dabar mums patiems ir išsakyk mums visa, ką sužinojai, – ko esama tarp gimimo ir mirties.

•

Ir jisai atsakė:

– Orfaleso žmonės, apie ką gi daugiau aš galiu kalbėti, jei ne apie tai, kas jau glūdi jūsų sielose?

Apie Meilę

Tuomet paprašė Almitra:

– Tark mums žodį apie Meilę.

Ir pakėlęs galvą jisai apžvelgė žmones; visi aplinkui nuščiuvo. Tada prabilo aidingu balsu:

– Kai meilė pamos jums, sekite paskui,
Nors josios keliai pilni sunkumų ir statūs.

O kai jinai savo sparnais apglėbs jus, nesipriešinkite,
Nors tarp josios plunksnų paslėptas kardas gali sužeisti.

Ir kai jinai kalba, tikėkite,
Nors josios balsas gali išblaškyti jūsų svajas, kaip kad
šiaurės vėjas nusiaubia sodą.

•

Meilė jums uždeda karūną, bet ir nukryžiuoja.

Jinai jus augina, bet ir geni.

Jinai pakyla iki jūsų viršūnių ir glamonėja saulėje vir-
pančias liauniausias jūsų šakeles,
Bet nusileidžia jinai ir iki žemėn įsikirtusių jūsų
šaknų ir jas supurto.

•

Jinai suima ir apglėbia jus kaip javų pėdus. Jinai kulia
jus, kad liktumėt nuogi.

Jinai vėto jus, kad nubyrėtų pelai.

Jinai mala jus iki baltumo.

Jinai minko jus, kol virstat minkšta tešla.

O tada patiki jus savo šventajai ugniai, kad taptumėt
šventąja duona šventajai Dievo puotai.

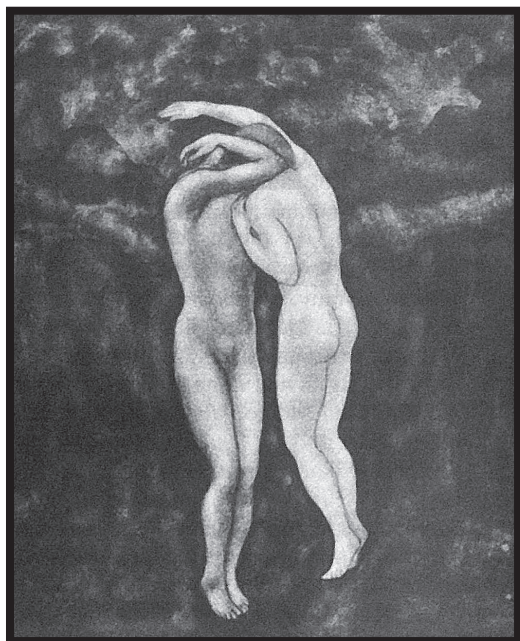
•

Visa tai meilė jums duoda, idant pažintumėt savo šir-
dies paslaptis, o pažinę jas taptumėt Gyvenimo širdies
dalimi.

•

Tačiau jei pabūgę ieškosit vien meilės ramybės ir malo-
numo,

Tada geriau jums pridengti savo nuogybę ir, palikus
meilės klijimą,

Išeiti į pasaulį, kuriame nėra metų laikų kaitos, – ten
jūs juoksitės, bet ne lig soties, ir verksit, bet ne į valias.

•

Meilė, be savęs, nieko neduoda ir nieko nepaima.

Meilė nieko nesisavina ir nenori, kad ją kas nors savin-
tųsi;

Nes meilei pakanka meilės.

•

Mylėdamas nesakyk: „Dievas mano širdy“, geriau sa-
kyk: „Esu Dievo širdy.“

Ir nemanyk, kad gali nurodyti meilei kelią, nes meilė,
jei laiko tave vertu, rodo tau kelią pati.

•

Meilė teturi vieną troškimą – išsipildyti.

Bet jeigu ir mylėdamas neatsisakai troškimų, lai tavo
troškimai būna tokie:

Ištirpt ir srauniu upokšniu čiurlenti nakčiai savo dainą.

Pažinti beribio švelnumo skausmą.

Būti sužeistam savo meilės suvokimo;

Ir noriai, džiaugsmingai lieti kraują.

Nubusti auštant, džiugiai plasant širdžiai, ir dėkoti už
dar vieną meilės dieną;

Nurimti dienovidžio valandą ir medituoti meilės eksta-
zė;

Sugrįžti vakare namo kupinam dėkingumo;

Ir pagaliau užmigti, širdy besimeldžiant už mylimąjį ar
mylimąją, o lūpoms šnabždant garbinimo giesmę.

Apie Santuoką

Tada Almitra vėl prabilo:

– O ką gi pasakytum apie Santuoką, mokytojau?

Ir šis ėmė aiškinti:

– Jūs gimėt kartu ir būsit kartu visada. Jūs būsit kartu, kai baltieji mirties sparnai išblaškys jūsų dienas.

Taip, jūs būsit kartu netgi nebylioj Dievo atminty.

Tačiau tegu tarp jūsų lieka erdvės

Ir tenai tegu šoka dausų vėjai.

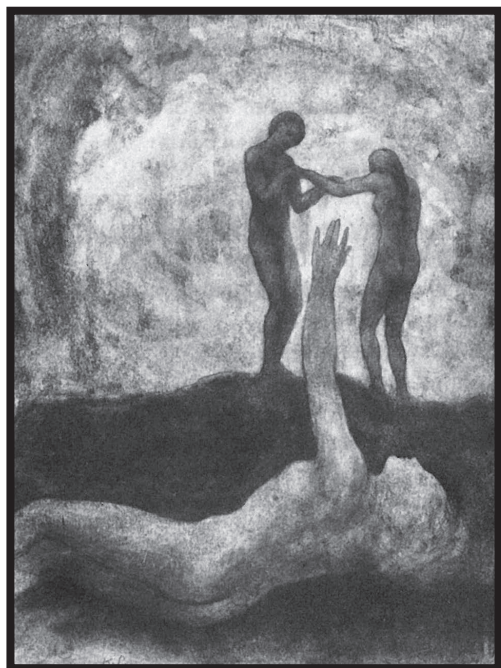
•

Mylėkit viens kitą, bet nepaverskite meilės pančiais:

Geriau tebūna jiniai jūra, skalaujanti jūsų sielų krantus.

Pripilkit vienas kitam taures, bet negerkit iš vienos.

Atlaužkit vienas kitam savo duonos, bet nekąskit iš tos pačios riekės.

„Pranašas. Pranašo sodas“ – libaniečių rašytojo ir filosofo Khalil Gibran (1883–1931) žymiausias kūrinys. Tai filosofinis literatūros šedevras, anglų kalba pasirodęs 1923 m. ir nuo tada tapęs pasauliniu bestseleriu. „Pranašas. Pranašo sodas“ – lyrikos ir prozos sintezė, kurią sudaro 26 eilėraščiai, aptariantys įvairias gyvenimo ir dvasingumo temas. K. Gibran kalba apie meilę, šeimą, draugystę, laimę, sielos stiprybę ir kitas gyvenimiškas vertybes. Kūrinys yra ypatingas dėl įkvepiamo filosofinio požiūrio į gyvenimą – skaitytojas tarsi savaime ima apsvarstyti, kokie yra jo gyvenimo prioritetai ir tikslai. Šis universalus K. Gibran tekstas skatina žmogų gyventi sąmoningiau ir keisti savo požiūrį į pasaulį.